

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

41 (385) nr.

Kaunas, 1926. m. spalio m. 6 – 12. d.

VIII. metai.

Ei, pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim!

Mes savo rankom atsiimsim
Ir Gardiną ir Vilnių su Trakais...
Salys Šemerys.

Kas seka mūsų spaudą, tas turi pastebėti, kad mes kur tik galime, ten visur įterpiame žodį „Vilnius“. Rašome pav. su kuo nors sutartį — Vilnių minime, kas nors sulaužė sutartį — Vilnius minimas, ką nors rašome ar skaitome apie lenkus ir ten Vilnius linksnuojamas. Ką gi tas viskas reiškia? Trumpai papasakosiu.

1920. m. spalio m. 7 d. lenkai pasirašė su mumis Suvalkų sutartį, dalyvaujant Tautų Sąjungos kontrol. komisijai ir nustatė demarkacijos liniją ligi Bastūnų. Vilnius, kaip Lietuvos sostinė, lenkų buvo pripažintas mums. Todėl jo atvirai pulti nebegalėdami, lenkai paskelbė esą kilęs Želigovskio maištas ir baigė derybas. Dar spalio m. 6. d., pats Lietuvos išgama, Pilsudskis apžiūrėjo Lydoj Želigovskio kariuomenę ir ją palaimino kovon. Lietuviai nujautė kas lenkų manoma daryti ir kreipėsi į Tautų Sąjungą, bet ši, nors puikiai viską žinojo, ramino ir tikino lietuvius, jog tai netiesa. Spalio m. 9. d. Želigovskis jau paima Vilnių ir Tautų Sąjungą to nedraudžia. Tačiau, kaip Japkričio m. 19. d. lietuviai gerokai sutriuškino ties Širvintais visą Želigovskio brigadą, vėl atsiranda toji Tautų Sąjunga ir kiti tarpininkai ir liepia lietuviams nebepulti, sulaikyti ginklus. Taip atrodo įvykiai istorinėj šviesoje.

Nuo to laiko netekome mes savo sostinės Vilniaus, nuo to laiko šaukiames į pasaulį, dėl padarytų mums skriaudų, bet pasaulis kurčias, nes dar teisėtumas jame neužviešpatavo. Palankiausiai ir drąsiausiai šiuo klausimu yra viešai, spaudoje pasisakiusi tolimoji mums Suomija, ji atvirai pareiškė, kad Vilnius yra lietuvių ir Tautos Sąjungos nutarimas, pripažinęs ją Lenkijai, yra neteisėtas, o vien pritarimas banditiškam, stipresnio fizine jėga, žygiui. Mūsų artimieji kaimynai bičiuliuojasi su grobuoniais lenkais, todėl viešai nepasisako, nors sažinėj jaučia, kad Vilnius buvo, yra ir turės priklausyti vien Lietuvai, kaip jo nuo amžių teisėtam šeiminiui.

Kodėl mes taip daug apie tai ir rašome, ir kalbame. Gyvenime yra, kad tas, kas mums skaudu, apie tai nuolat ir kalbame. Maža to, mes matome, ką tie korigai — Muravjovų išmokyti lenkai daro užgrobtame krašte. Jų darbai net pralenkė žiauriosios vokiečių okupacijos laikus. Jie save kultūriškais vadindami elgėsi lyg laukiniai — zulusai. O kad tai ne rašančio prasimanymai, štai įrodysime faktais.

Norėdami sulenkinti Vilniaus kraštą, jie jame kište kiša lenkų legioninkus — kolonistus; jų jau priviso per 8.000, o juk tai pajėga. Šie ponai visokiais būdais nori įtraukti ir vietinius lietuvius į savo kariškąsias organizacijas, kad tuo būdu susilpnintų lietuvių pozicijas. Bet jų gi pranešimais jiems tas nesiseka, nes vietiniai gyventojai žino, kas jie per vieni ir į juos žiūri šnairomis.

Lenkai gerai žino, kad tauta be mokslo žmonių gyvuoti negali, nes bus be vadų. Ką gi jie šiuo atveju daro? Baigusiems mokslus lietuvių mokyklose stato visokius naujus reikalavimus, reikalauja papildomųjų egzaminų, kad tik jų nedaug galėtų pakliūti į aukštesnes mokyklas ir ypač į Vilniaus universitetą. Lietuviams siūlo vietas kituose kresuose, bet tik ne Vilniuje. Netvirtina lietuvių mokytojų, inteligentams neduoda lenkų pilietybės, norėdami tuo varžyti jų paskyrimus į vietas, lietuvius kunigus skiria į lenkiškas parapijas, o lenkus į lietuviškas, norėdami galutinai sunaikinti viską, kad galėtų pasakyti, jog ten „buvo nuo amžių lenkų kraštas“, todėl ko tie lietuviai ir nori.

Ištautino mūsų brolius ir Amerikoje, ir Vokietijoje, ir Rusijoje, bet nors tą turėjome paguodą, kad jie neskursta, todėl laikui bėgant jie grįš prie savo tėvų kalbos ir pasijus lietuviai esą. Lenkijoje ir to nėra. Materialis skurdas pasiekė aukščiausio laipsnio; dėl jo žudosi pirkliai, bankininkai, inteligentai ir net kaimiečiai, kur toliau beėsi? Daug rašome apie Rusijos badą, o nieko apie tos pusės mūsų nelaiminguosius brolius. Jie tiek yra apkrauti visokiais ir nuo kačių, ir nuo šunų, ir nuo karvelių, ir nuo langų, ir nuo kaminių mokesčiais, kad tikrai nežino, ką laikyti ir ko nelaikyti,

nes kiekvienas jo būvio pagerinimas tuojau iššaukia naujus mokesčius, šie pastarieji taip yra dideli, kad niekas jų išmokėti neįstengia, todėl jie išieškomi su policija, išparduodant paskutinį kaimiečio turtą ir inventorių.

Patys darydami šunybės rėkia savo spaudoj ir užsienių apie mūsų neva neteisėtus žygius. Kas seka jų spaudą, tas aiškiai mato, kad tai blogiausios rūšies žydai, kurie patys muša ir patys rėkia.

Paskaitęs, brole, apie visas tas lenkų šunybės kurių turi, tu kary, prieiti išvadų.

Neverkšlenk, nes tai baltagalvių įrankis. Būk tvirtas savo pasiryžime atvaduoti Vilnių. Jokios Tautų Sąjungos, joki kiti kaimynai, o jų esama visokių, mums nepadės. Tik tu brole, tikrasis Lietuvos sūnau, su ginklu rankoj išvaduos Vilnių. Visi manėme, kad dabar tai jau tikrai T. Sąjunga mums pritaro — o ko sulaukėme — nusivilimo, jie pritarė grobuonims, o ne teisėtiems Vilniaus šeiminkams ir valdytojams.

Daugiau darbo, daugiau idėjingumo, kuris mūmyse jau gęsta, daugiau vilties, o senas Vilnius bus mūsų, kaip kad seniau buvo.

Nesiviliok svajonėmis apie užburtus kunigaikščius, kurie atvyks iš kur tai mūsų Vilniaus vaduoti, o galvok realiai, galvok kad tik jėga ir tai mes patys galime jį atsiimti, nes

„Ir kas mūsų, mes sukilsim ir paimsim“... o tada vėl:
„Ir Gedimino kalno pilies griuvėsius
„Per amžius amžiams amžinai
„Mūs vėliava suplevėsuos“.

R. Burokas.

Po šimtmečių vergijos pirmą kartą šioj savo sostinės vlietoj pakėlėme Lietuvos vėliavą. Gal ji ilgai neplevėsuos, gal ją priešininkai nuplėš, bet mūsų žygis vistiek neprapuls. Jeigu ir pasiseks priešininkui nuplėšti mūsų vėliavą, bet vistiek mes sugrįšime ir vėl ją pakelsime.

Karininkas Škirpa,

1919. m. sausio m. 1. d. pakėlus lietuvių tautišką vėliavą Vilniaus Gediminkalnio viršūnėje.

Lietuvos gyvenimas.

— **Seimas.** Rugsėjo m. 24. d. prasidėjo Seimo sesija. Prezidiumas išrinktas tas pats, būtent: pirmininkas d-ras J. Staugaitis, I. vicepirmininkas St. Kairys, II. vicepirmininkas d-ras Steponavičius, I. sekretorius Kinderis ir II. sekretorius Žygelis.

— **Vyriausybės darbai.** Švietimas. Švietimo Ministerijos sąmata kitų metų biudžete didesnė už 1926. m. sąmata daugiau, kaip 2 milijonais litų. Švietimo ministeris pareiškė, kad tos padidėjusios išlaidos skiriamos naujoms pradžios ir taip pat amatų mokykloms steigti. Numatoma statyti mokykloms naujų triobesių. Žodžiu, daroma visa, kas priartintų galimumą įvesti priverstiną visuotiną mokymą.

— **Valstybės biudžetas kitiems metams.** Ministerių Kabinetas priėmė kitų metų valstybės biudžeto pajamų sąmatą. Iš viso pajamų numatyta 228.826.187 litai.

— **Lietuvos ir Sovietų santykiai stiprėja.** Rugsėjo mėn. 28. dieną, atvykęs į Maskvą, Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų miusteris p. Sleževičius pasirašė su Sovietais nepuolimo sutartį. Del šios pasirašytos sutarties p. M. Sleževičius spaudos atstovams pareiškė, kad sakytą sutartis sustiprins drauginę abiejų valstybių santykius. Jinai taip pat padės sutvirtėti Europos taikai ir teigiamai atsilieps į tarptautinę Lietuvos būklę.

Plačiau apie sakyta p. M. Sleževičiaus kelionę ir pasirašytą sutartį parašysime kitame numery.

— **Okupuotoji Lietuva.** Nėra sienos. Lietuvos delegacija Tautų Sąjungos posėdžiuose priminė, kad Tautų Sąjunga savo tarptautiniuose raštuose, dabartinę demarkacijos liniją tarp nepriklausomos ir okupuotos Lietuvos vadina „Lietuvos Lenkijos siena“. Bet iš tikrųjų ne tik Lietuvos vyriausybė nepripažįsta tos sienos, bet ir Tautų Sąjungoj niekad nebuvo pripažinta

galutina siena tarp Lietuvos ir Lenkijos. Lietuvos atstovas Tautų Sąjungoj prašė to termino, t. y. *siena*, daugiau *nebevertoti*.

— **Gudų spaudos sukaktuvės.** Šiomis dienomis Vilniuj gudai iškilmingai minėjo 20 metų gudų spaudos sukaktuves. Pirmas gudų laikraštis „Naša Dolia“ pasirodė Vilniuj 1906 metais.

— **Įvairios žinios.** Lenkai šovė į mūsų policininką. Rugsėjo mėn. 27. dieną ties Varviškių kaimu du lenkų kareiviai su 3-partizanais šovė į lietuvių policininką, kuris saugojo liniją. Kulkos atsimušė į žemę tik per 3 žingsnius nuo policininko.

Trumpalių Gilušių bare lenkai perstatė demarkacijos linijos gaires į mūsų pusę. Tačiau lietuviai vėl jas numetė į senąją vietą.

— **Pašto viršininkų suvažiavimas.** Rugsėjo mėn. 24. d. pasibaigė pašto viršininkų suvažiavimas, užtrukęs beveik visą savaitę. Suvažiavimas svarstė, svarbiausia, kaip patobulinti pašto veikimą, kad palengvintų visuomenei paštu naudotis, ir t. t.

— **Visos Lietuvos dainų šventė** įvyks 1928. metais. Tuo reikalu rūpintis rugsėjo mėn. 26. d. įvyko Kaune įvairių meno ir visuomenės organizacijų atstovų susirinkimas ir išrinko tam tikrą komisiją, kuri turės susaukti susirinkimą sakytam klausimui spręsti.

— **Gimnazijos sukaktuvės.** Spalių mėn. 3. dieną L. M. Pr. S. Kauno gimnazija suaugusiems šventė savo penkerių metų gyvavimo sukaktuves.

Tenka pabrėžti, kad 1921. m., šiai gimnazijai įsikūrus, jos mokytojų ir mokinių žymią daugumą sudarė kariai. Dar ir dabar joj mokinasi daug karininkų ir kareivių. Per sukaktuves, minint gimnazijos nuveiktus darbus, atsistojimu pagerbė savo mirusius auklėtinis, tarp kurių yra ir karininkų. *Vienas jų kapitonas Noreika*, 1923. metais žuvęs del tėvynės.

Vilniaus šauksmas.

Šiandien kiekvienas lietuvis jaučia, jog jo tėvynė nūn yra be sostinės, be motinos, Lietuva be Vilniaus.

Be Vilniaus ir jo krašto neįmanomas ir Lietuvos nepriklausomybės laidavimas, o ir pati mūsų krašto bei jo gyventojų gerovė pareina nuo Vilniaus. Vilniuje glūdi garbingiausia Lietuvos praeitis, Vilniuje glūdi ir šviesesnė Lietuvos ateitis!

Ir štai, mūsų Vilnius pavergtas. Visas Vilniaus kraštas—deja—jau šešerius metus sunkiai kenčia nuo savo okupantų lenkų. Kenčia ne tiktai lietuviai, bet ir kitos to krašto tautinės mažumos.

Ką Vilniaus kraštas yra pergyvenęs, kęsdamas negirdėto žiaurumo lenkų verguvę nuo 1920. metų rudens ligi šių dienų, tai reikėtų surašyti keliolika sto-

riausių knygų. Mes esame tėvynės gynėjai, ištikimi lietuvių tautos sūnūs. stovime visos tautos sargyboje, todėl mums, kariams, daugiausiai, ir turi rūpėti visų mūsų tautiečių gerovė.

Per ilgus amžius išlikusios lietuvių tautos geras trečdalis kenčia žiauriausią priespaudą: Vilniaus krašto gyventojai, toli gražu negyvena taip laisvai, kaip mes, nes esame sotūs, sveiki, niekas mūsų nepersekioja, neskriaudžia, nesityčioja iš mūsų, tuo tarpu nieko panašaus nemato ir nesulaukia anapus mūsų broliai, kurie nepaliauna šauktis mūsų pagalbos, nes jau nu-stojo paskutinių jėgų.

Taigi įsidėmėkime, kas ten pas juos dedasi.

Vilniaus krašto lietuviai ūkininkai keletą kartų norėjo susivažiuoti savo gyvenimo reikalams aptarti — lenkai neleido. Lietuvių laikraščių redaktorius baudžia vieną paskui kito. Mokyklas uždarinėja, lietuvius mo-

Šį rudenį atsirado rimtas *bado pavojus*. Ūkininkai skundžiasi ir sielvartauja, kad beveik niekas šiemet neužderėjo. Neturi sėklos. Lenkams valdžia, be abejo, nors kiek padės, bet lietuviams sunku laukti.

Atsirado daugybė elgetų. Krautuvininkus aplanko net po 200 kasdien. Viskas baisiai brangsta — čia ir griežčiausios valdžios priemonės negelbsti. Pastaruoju laiku vien pačiam Vilniuje surašyta apie 5000 bedarbių. Pastarieji gana dažnai turi susirėmimų su policija. Šiais metais paleista iš tarnybos daugybė valdininkų ir tarnautojų. Ir tokio reiškinio akivaizdoje *policijai duotos nepaprastos teisės savivalybei!*

Lenkų kareiviai ir policininkai labai dažnai *sumuša* ūkininkus. Iš to kyla didelių nesusipratimų tarp vienu ir kitu, netgi susirėmimų.

Vilniaus kraštas kolonizuojamas Lenkijos elgėtomis ir banditais, bendrai, *žerė duodama tikrai lenkams*

Vilnius. Žemieji rūmai, 1322. m. Gedimino pastatyti. 1505. m. juos atstatė Aleksandras Jogelaitis. 1661. m. per švedų karą sakyti rūmai liko sugriauti.

kytojus šalina arba perkelia kur toli į lenkišką kraštą, kad tik toliau nuo lietuvių. Su lietuvių kunigais elgiamasi taip pat. *Žymesni veikėjai jau senai išstremti iš to krašto* šiaip. Lietuvių inteligentų skaičius visai sumažėjo — tuo būdu nyksta vadovų ir kovotojų eilės. Šiuo būdu lenkai siekia savo vyriausiojo tikslo: lietuvių kaimas be vadų jiems bus visai nepavojingas.

Vien tikrai tikromis žiniomis, kalėjimuose sėdi arti 200 lietuvių, daugiausia kaimiečių, kurie „kaltinami“ neva šnipinėjimu, partizanų organizavimu ir kitais pramanytais žygiais prieš lenkus. Be šių — kankinių, be abejo, yra daugiau.

Nekalčiausių vaikučių bei našlaičių prileglaudos be jokio pasigailėjimo mėtomos tiesiog į gatvę.

Pačių lenkų žiniomis, *net trečdalis Vilniaus pradžios mokyklų mokinių serga džiova. Iš šimto vaikų net 40 serga trachoma!*

atėjūnams arba vadinamiems Vilniaus „vaduotojams“! Lietuviai, seniausi tos žemės gyventojai žemdirbiai, savo žemelės negauna!

Pastaraisiais laikais išdegė daugybė miško. Vien tiktai Valkininko valsčiuje išdegė 200 hektarų.

Prieš didįjį karą Vilniaus krašte buvo apie 2000 pramonės įstaigų su 16 tūkstančių darbininkų; įvairių gaminių kasmet buvo pagaminama 20 milijonų aukso rublių sumoje. Pagrobę į savo plėšrius nagus tą kraštą, lenkai ne tik kad nepadėjo Vilniaus pramonei atgimti, bet dar nuslopino didelių mokesnių našta. Lenkų tikslas yra gauti kuo daugiausia pelno iš pavergtojo krašto. Taigi įvairiausi fabrikai ir dirbtuvės sustoja vienas po kito.

Vilnius dabar, lenkų naguose, atrodo kaip po didžiausio maro arba žemės drebėjimo: namai kiaurais stogais, sienos purvinos, tvoros sugriautos, sunaikintos.

Negana to, išėdę vyskupą Matulevičių, lenkai atsiuntė jo vieton žinomą lietuvių ėdiką arkivyskupą Jalbrzykowskj, kuris pradėjo skriausti ir persekioti lietuvius ir per bažnyčias.

Nesitenkindami tuo, kad atplėštąjį nuo Lietuvos kraštą privedė prie tokio stovio kurio kitas svetimšalis nė įsivaizduoti negali, lenkai dar toliau siekia: įvairiausiais būdais stengiasi apkvaršinti vietos gyventojus ir po to vilioja juos į savo kariškas organizacijas, kurių tik pačiam Vilniaus mieste sudarė net dvyliką. Čia išsijuose „aiškina“ pavojų iš Kauno ir Maskvos ir kariškai muštravoja apmulkintus žmones. Be to *organizuoja teroristines gaujas*, kurios turi tikslą puliti mūsų pusėje valstybines ir visuomenines įstaigas, tiltus, geležinkelius ir t. t.

Tikros padėties mes neįsivaizduosim. Čia tik bendri bruožai, bet ir jie jau pakankamai sukelia mummyse teisingojo keršto ugnį. Visas Vilniaus kraštas jau senai šaukiasi mūsų pasiryžimo ir žygio.

Ir kai išmuš valanda, visa lietuvių tauta stos į atkaklią kovą, pasiryžusi ginti savo švenčiausias teises ir kuo greičiau atvaduoti Aušros Vartus, Gedimino Pilį ir Vytauto Orabą!

Šešerius metus veltui laukėme, o mūsų tautiečiai visai be reikalo tiek laiko kenčia. *Tai ši Lietuvos gedulo diena (spalių mėn. 9. d.) tesukelia visą tautą savo vallai parodyti ir teišaugina ypač mūsų, karių, širdyse Vilniaus skausmą ligi kraštutinumo!*

„Žmonėms jėgų netrūksta, jiems trūksta tiktai valios“—visai teisingai pasakė žinomas rašytojas Hugo. O kur tvirta valia ten ir galia; gi lietuvių tautos valia visada būdavo tvirta, taigi ir galinga.

Ir tu, Lietuvos kareivi, guldamas ir keldamas nepamiršk Vilniaus. Šiandien galutinai įtikink lenkų pavergtą mūsų tautos trečdalį, kad mes, laimingesnieji lietuvių tautos sūnūs, neduosime progos Vilnijai apsvilti mumis!

P. Jurginis.

Ką senis Jurgis pranašavo.

(Tikras atsitikimas. 1919. metai).

Šiandien, vieną gražią rugniūčio mėnesio dieną, Pašyvinių sodžiaus Margenis Domas parvažiavo atostogų. Jis dar 1918. m. gruodžio mėn. pradžioje stojo savanoriu Lietuvos kariuomenėn Vilniuje ir pastaruoju laiku buvo fronte prieš rusus bolševikus.

Domo grįžimas Pašyviniams ir gretimiems kaimynams buvo didelė naujiena. Kai kurie, ypač seneliai ir moterys, dar nebuvo matę Lietuvos kareivio.

Tad Domo pasižiūrėti rinkosi daug kaimynų, ypač išgirdę, kad Domas grįžo iš karo lauko ir daug pasakoja, kaip lietuviai narsiai kausi su priešininkais. Be to, Domo linksmas būdas, šnekumas, traukė kiekvieną jį išgirsti ir su juo pasikalbėti.

Tarp daugelio savo įdomių pasakojimų Domas papasakojo ir apie pirmąjį lietuvių tautinės vėliavos pakėlimą Vilniaus Gediminkalnio viršūnėje per Naujus Metus.

— Kada kilo vėliava bokšto viršūnėn mes iššovė triskart vėliavai pagerbti. Mano šautuvas pirmą kartą ir antrą kartą neišovė, bet trečią kartą taip puikiai iššovė ir jo šūvio aidas, susijungęs su kitų šūvių aidais, iškilmingai nuaidėjo Vilniaus padangėmis,—savo kalboj pabrėžė Domas.

— Taip... tik trečią kartą nuaidėjo!.. Bet ar numanote, vaikai, ką šis reiškia? — sunkiai atsidusėjęs, pas krosnį besėdįs, senis Jurgis atsiliepė. — Mano žila galva ši numano. Jau devintą dešimtį baigiu ir visko mačiau. Juk jaunas būdamas ir aš kariavau. 1863. metais, per lenkmetį, buvau sukilėliu ir mušiaus su rusais Kuršėnu, Papilės miškuose, ir kitur. Tiesa, tada su lenkais mes drauge kariavome, bet mes, žemaičiai ir lietuviai, turėjome visai kitokių tikslų, negu lenkai. Jau ir tada mes svajojome, nuveikus rusus, sukurti savo Lietuvos ir Žemaičių valstybę. Mums nepasisekė, bet mūsų pradėtą darbą jūs, vaikai, užbaigsite.

Vilnius.

Vilniau! Praeities ir ateities mūs dvasia,
Kur tik griuvesiai mums primena senovę,
Kur apsvaigę rykauja mūs priešai įsibrivę
Ir naikinti mūsų praeitį mums graso.

Mūrų akmenys apgriuvę riogso, stovi
Rodo praeities gadynes neužmirštamasias,
Ateičiai gamina mūsų garbę, mūsų šlovę,
Kad vėl mūs žygdarbiai skardėtų drąsiai.

Artinasi ilgai laukiamasis laikas, kai
Iš apleistų griuvesių ir pelenų išdygę
Sentėvių dvasia liepsnoti karžygių pulkai
Plauks į lemiamą ir paskutinį žygį,
Kurs jau mūs senolių žygdarbiams bus lygus
Ir senovės šlovę sugražins mums visiškai.

Salys Šemerys.

Į Vilnių.

Dūzgia padangės, orlaiviai skrenda,
Nėriu šarvuoti plaukia laivai,
Eina nuo Kauno baisūs gandai:
Lietuva siekia kas jai yr' šventa.
Narsūs kareiviai traukia per kalnus,
Dunda platieji mūsų keliai,

Lekia kaip gal' raitųjų žirgai,
Baisios mašinos slenka pro kaimus.

Muzika griežia, skamba dainelės,
Juosius gi veda viena mintis.
Jiems artima nebaisi mirtis,
Norint ir linksmos jaunos dieneles.

Štai ir pats Vilnius matos nuo kalnų...
Migloj paskendę rūmai, pilis...
Oi kokia kova greitai čia bus
Del šio miesto amžiais garbingo.

D. Čibas.

Atsiminimai iš 1920. metų.

Dar mažas buvau: atsimenu būvo tai 1909. metai; pasklido gandai, kad atskris iš tolimos Rusijos lėktuvas. Koki stebūklai buvo, kada pamatė žmonės tą stebėtiną oro paukštį. Vieni sakė, kad jis skrenda su velnio pagalba, kiti, kad tai yra antikristo padaras. Kiekvienas savaip galvojo. Praslinkus porai metų jau tas buvo ne naujiena. Galų galė, sulaukus pasaulinio karo, jau 1914. m. pradžioje tas rodėsi visai kas kita. Kiekvieną dieną atsilankydavo nelaukiami vokiečių svečiai, kuriuos pasitikdavo grausminga artilerijos 9-oji baterija. Bet jie nieko nebijodami manevruodavo ore,

Šis tavo, Domai, tik trečias išsišovęs šūvis man sako, kad daug teks dėl Vilniaus kovoti. Du kartu priešininkai nuplėš nuo Vilniaus kalno mūsų vėliavą, bet kai tretį kartą pakelsite, tada ji amžinai plevėsuos.

— Seneli, aš į panašius reiškinius netikiu!

— Taip, jus vaikai, šiandien į tokius reiškinius netikite, bet mes, seniai, tikime. Jeigu mes nebūtume tikėję, tai greičiau, vaikai, šiandien nebebūtų jums tekę dėl Lietuvos kovoti. Gal jau jos nebebūtų buvę. Tik mūsų tikėjimas gaivino mumyse viltį, kad ateis laikas, kada Lietuva ir Žemaičiai prisikels. •

Dabar, vaikai, jums papasakosiu apie vieną savo atsitikimą. Kada mes, sukilėliai, slapstėmės, laukdami rusų, Kuršėnų miškuose, vieną kartą, jau prieš pat rytą, aš gulėjau tarp dviejų tankių eglaičių. Rodos, aš nemiegojau ir viską aplinkui jaučiau. Staiga, jaučiu, atsirado pas mano šalį, du nematyti vyrai ir kalbasi. Aš negaliu nei akių praverti, nei atsikelti, tik jaučiu juos ir girdžiu jų kalbą. Vienas klausia: „kur tavo papartis (vėliava)?“ kitas atsako: „kalne paslėpiau“. — „Gerai!—vėl atsiliepė pirmasis,—nepamiršk pasakyti savo vaikams, kad po 67 metų, rožancavai baigiantis,

Lenkų žiaurumo aukos. Lietuvos kareiviai: 1) Kazys Raupis (šanitaras), 2) Antanas Gucaitis ir 3) Antanas Kurila. Sakytus kareivius lenkai, paėmę nelaisvėn, kuo žiauriausiai nukankino. ⊗ tokių atsitikimų buvo begalės.

atlikdami savo užduotį, apmėtydami miestą bei apylinkes bombomis ir skrisdavo sau ramiai iš kur atskrido, taip pat šrapnelių lydimi. Čia man prisimena viena su rusų lėktuvu nelaimė. Buvo 1914. m. spalio mėnesio pabaiga. Pakilo lėktuvas iš A. Panemunės aerodromo. Skraido, manevruoja ir kyla vis aukšty, aukšty, tik staiga pasigirsta šūvis ore, aparatas pameta lygsvarą ir krinta kūliais žemyn. Bėgu žiūrėti. Jis nukrito už Žaliojo tilto ties dabartinėm siaurųjų geležkelių dirbtuvėm (Ž. Freida). Pribėgęs pamačiau gulinčius du kariškius su perskeltomis galvomis, kraujuose paplūdusius, kuriuos buvo prislėgęs sunkus motoras, o iš lėktuvo liko tik vien skeveldros. Baisus reginys. Bet tuo metu dar netikėjau, kad kada nors atgims mūsų brangi tėvynė ir pas ją bus oro aukų.

Štai 1920. metais, būnant fronte ties Varena, kuone kiekvieną dieną lankėsi ir mūsų Lietuvos lėktuvai, kuriais jau skraidė mūsų drąsus, jaunučiai lakūnai. Jie skrenda per mūsų galvas į priešų pusę. Čia juos pasitinka smarki artilerijos, kulkosvaizdžių bei šautuvų ugnimi. Bet mūsų narsuliai nieko nepaiso, suka aparatą tiesiai į priešų apkasus, stojasi nosimi žemyn ir smarkus kulkosvaizdžių tarškėjimas priverčia priešą trauktis lauk, paskiaus išsilyginęs kyla aukšty ir apmėto bėgančias lenkų gaujas bombomis. Paskui dar kartą bando šaudyti iš kulkosvaizdžių, nusileisdami ligi 100

ar net ir 50 metrų. Baigę savo didvyrišką darbą, staiga kyla aukšty, lyg vanagas pagavęs savo grobį ir skrenda ramiai į Kauno aerodromą.

Kiek teko vėliau sužinoti, tai buvo mūsų narsusis oro kovotojas a. a. lakūnas leitenantas Juozas Kumpis, kuris su savo baltakryžiu drąsiai puldavo įnirusių lenkų gaujas. Bet veltui, neilgai gavome gėrėtis tuo drąsuoliu. Čia jį ištiko baisi nelaimė. Apšaudęs priešą pradėjo kilti aukšty, bet staiga aparatas pameta lygsvarą ir krinta, lyg pašautas aras, žemyn. Stovim su apmirusiomis širdimis, nė vienas negalėdamas nė žodžio ištarti ir sekam akimis kur nukris. Jis krinta tiesiai plėšriajam lenkui į nagus, visi patylomis vos ištaria „jis žuvo“. Tik staiga pamatėm besiveržiantį dūmų kamuolį į padanges, kas davė suprasti, kad aparatas dega. Tik į kelintą dieną, plėšrūs lenkai gražino mūsų narsaus oro kovotojo lavoną, kurį su garbės sargyba nuvežė į Kauną, o jo draugą a. a. leit. J. Pranckevičių išsiuntė tolimojon Vadovicų stovyklon, kurioj nelaimingas gavęs džiova ir pasikanikinę keletą metų po grįžimo iš nelaisvės šiais 1926. metais mirė. Tai pirmasis lakūnas a. a. leitenantas J. Kumpis žuvęs atkakloje kovoje su plėšriais lenkais. Dėl jo mirties ir šiandien dega mūsų krūtinėse, keršto, kruvino keršto ugnis, kurią ligi mūsų mirties niekas neužgesys.

J. Kuzmickas-Kaunickas.

jie pakeltų papartį ant Vilniaus kalno". — Tuojau aš prabudau, ir minėli vyrai dingo iš akių. Po to aš nebeužmigau ir man galvoj pynėsi tie 67 metai, Vilniaus kalnas ir papartis. Papasakojus savo draugams, jie iš manęs pasijuokė, kad aš sapnavau. Tik vienas senelis, amžinatels, taip jau visų vadinamas dėdė Jokūbas, man paaiškino, girdi, Jurgi, dabar jūsų vargai nueis niekais. Tik po 67 metų pamatyste papartį ant Vilniaus kalno. Ir baigęs kalbėti senis Jurgis dar kartą giliai atsidusėjo ir užsimastė.

— Bet seneli! — iš užsimastymo pažadino senelį Jurgį Domas, — sulig tamstos žodžiais išeina, kad Lietuva visiškai išsivaduos nuo priešininkų tik 1930. m. spalio mėn., bet dabar turime dar tik 1919. m., o jau, žiūrėk, turime kariuomenę ir tikimės dar šiemet išvyti priešininkus lauk.

— Taip, vaikučiai, gali būti visko. Bet tas karas gali užsitęsti ir ilgai. Man minėtas atsitikimas sakyte sako, kad jūs, vaikai, šiočiu ar tokiu būdu, bet dar ilgai pakariauste. Tik nenusiminkite. Laimėjimas mūsų pusėj. Praeis tėvų prakeikimas ir jų vaikai vėl aušrą išvys.

Širvys.

Tik per mūsų lavonus lenkai prieitų nu-
plėšti Lietuvos vėliavą.

*Pirmoji lietuvių sargyba prie vėliavos Gediminkal-
nio viršūneje.*

Šis tas apie Lenkiją.

Šauliai. Šaulių sąjunga be tam tikrų politinių siekių turi dar ir grynai karo uždavinius, būtent: prieš-šaukimo paruošimą ir pagilinimą žinių atsarginių.

1924. m. šaulių sąjungoj buvo 60.000 žm. Amžiu galima išskirstyti:

nuo 16 iki 21 metų — 62%
" 21 " 30 " — 31%
" 30 ir toliau — 7%

1926. m. prieš gegužės m. sukilimą sąjungoj buvo jau 120.000 žm. Sąjungos darbas: kariškas paruošimas, fizinis auklėjimas ir politinis narių paruošimas.

1925. m. sąjungoj dirbo 992 instruktoriai; 1926. m. 490 šauliai baigė specialius instruktorių kursus, iš to skaičiaus 444 žm. jau dirba sąjungos eilėse.

Greitas sąjungos plėtimasis pažemino jo kokybių vertę dėl to, kad į sąjungą įėjo ir grynai revoliuciniai

nusistatę darbininkai ir kaimiečiai. Šie pastarieji Kvasnoslave sutiko sąjungos instruktorių šauksmu: „Šalin Pilsudskis“.

Sakalai. Iki pas. karo nelegaliai gyvavusi Varšuvoj ir legaliai Galicijoj ir Poznaniuje reakcinė „Sakalo“ sąjunga, Lenkijai nepriklausomybę atgavus, tapo legalizuota.

Jos 60 metų jubilėjui švęsti, 1927. m. numatoma visų sakalų susirinkimas. Dabartiniu momentu „Sakalas“ turi 886 organizacijas su 60.000 narių ir 20.000 mokyklų jaunimo. Be to, yra dar ir eilė jų organizacijų, kurios randasi užsieny: Amerikoj, Prancūzijoj, Čekoslovakijoj, Vokietijoj, Olandijoj ir Belgijoj.

Reikia pabrėžti „Sakalų“ turtingumą: jiems visoj šaly priklauso 130 rūmų ir 120 sporto aikštelių.

Pasižymėję karžygiai.

I. pėst. D. L. K. Gedimino pulko:

1. pulko vadas karininkas LADYGA KAZYS, kilęs iš Iškonų kaimo, Biržų apsk., 1919. metų gegužės mėn. 22. dieną kautynėse su rusais ties Lieliūnų miesteliu, Utenos apsk., pulko dalims, puolusioms plentu Lieliūnų link, ir patekusioms į netikėtą, smarkią kulkosvaizdžių ir šarvuotųjų ugnį, ir pradėjusioms trauktis atgal, sulaukė jas. Paėmęs savo asmeninę vadovybėn vieną patranką, du sunkiu kulkosvaizdžiu ir keliolika raitininkų, su viskuo išjojo plentu pirmyn savo pėstininkų ir smarkia, staigia ir netikėta ugnimi sulaukė bolševikų puolimą. Tuo parodė narsumo pavyzdį. Atsitraukiančios dalys susitvarkė ir nuėjo vėl priešpuoliman. Užimti Lieliūnai. Priešas tapo nugaltas.

Už tai apdovanotas 1-os rūš. 1-jo laip. „V. K.“ 797. nr.

Jisai, bevadovaudamas pulkui, 1919. metų rugpiūčio mėn. 24. dieną drąsiai ir energingai puolė rusus, įsitvirtinusius Biržų stipriose pozicijose, ir juos sumušė čia. Rusai, karininko Ladygos energingai puolami, nehepajėgė susilaikyti ir rugpiūčio 28. dieną buvo visai išvyti iš Lietuvos ribų už Dauguvos.

Už tai apdovanotas 1-os rūš. 2-jo laip. „V. K.“ 46. nr. (Isakymas Kariuomenei 1921. m. 150. nr., eilės 223. nr. nr.).

II-o bataliono vadas karininkas SKORUPSKAS VLADAS, kilęs iš Sniponių kaimo, Širvintų valsč., Ukmergės apsk., 1919. m. rugpiūčio m. 26. dieną kautynėse su rusais ties Turmontu, sumaniai ir drąsiai vadovaudamas batalionui, daug skaitlingesnį priešą išmušė iš Turmonto stoties ir užėmė ją.

Apdovanotas 1-os rūš. 1-jo laip. Vyt. Kryž. 465. nr.

Jisai, jau pulko vadas, majoras 1919. m. lapkričio m. 22. dieną kautynėse su bermontininkais ties Radviliškiu, sumaniai ir energingai vadovaudamas pulkui, sumušė bermontininkus, užėmė Radviliškį ir paėmė labai didelį ir vertingą karo grobį.

Apdovanotas 1-os rūš. 2-jo laip. Vyt. Kryžiumi 60. nr. (Isakymas Kariuomenei 1921. m. 150. nr., eilės 583. ir 39. nr. nr.).

6-tos kuopos vadas karininkas ŠIAUDYS VINCAS, kilęs iš Medžiūnų kaimo, Švenčionių apsk., 1919. m. gegužės mėn. 21. dieną kautynėse su rusais ties Kaniukų kaimu ir Pakalnių miesteliu, lenkams iš mūsų dešinio sparno pasitraukus ir gausingam priešui s pant mūsų atvirą kuopos sparną, būdamas sunkiai į koją sužeistas, ir toliau vadovavo kuopai, atremdinėjo priešo puolimus ir, tik gavęs pulko vado įsakymą pasitraukti, sėkmingai išvedė kuopą iš kritingos ir sunkios padėties.

Apdovanotas 1-os rūšies 1-jo laip. Vyties Kryžiumi 81. nr.

Jisai, jau laikinai einas pulko vado padėjėjo pareigas, majoras, 1919. metų lapkričio mėn. 22. dieną kautynėse su bermontininkais ties Radviliškiu, sumaniai ir energingai vadovaudamas smogiamajai grupei iš I-mo ir III-čio pėst. batalionų ir būrio artilerijos, smarkiai puolė bermontininkus, sumušė juos ir paėmė Radviliškį, kartu paėmė ir didžiausį karo grobį.

Apdovanotas 1-os rūš. 2-jo laip. Vyties Kryžiumi 54. nr.

(Isakymas Kariuomenei 1921. m. 150. nr., eilės 3. ir 47. nr. nr.) Kpt. ŠLEPETYS.

Šiandien pasitraukiame iš Vilniaus tik todėl, kad ryt į jį vėl sugrįžtumėm.

Nežinomas kareivis,

1920. m. spalio m. 9. d. pasitraukiant iš Vilniaus.

Kariuomenės gyvenimas.

Kauno Jgulos klubo veikimas nuo rugsėjo m. 1—15. d. Klubo kinematografas 2. 3. ir 6. d. rodė kariams dramą: „Kaitriosios meilės daina“ ir „Roma“.

7. 8. ir 9. d. rodė dramą: „Jo nusikaltimas“ ir k-ją: „Gizelis ir grėta“.

10. 13. ir 14. rodė dramą: „Apdulkėjusi lelija“ ir k-ją: „Meilė ir nuodai“.

Iš viso karių atsilankė 394, o svečių — 52.

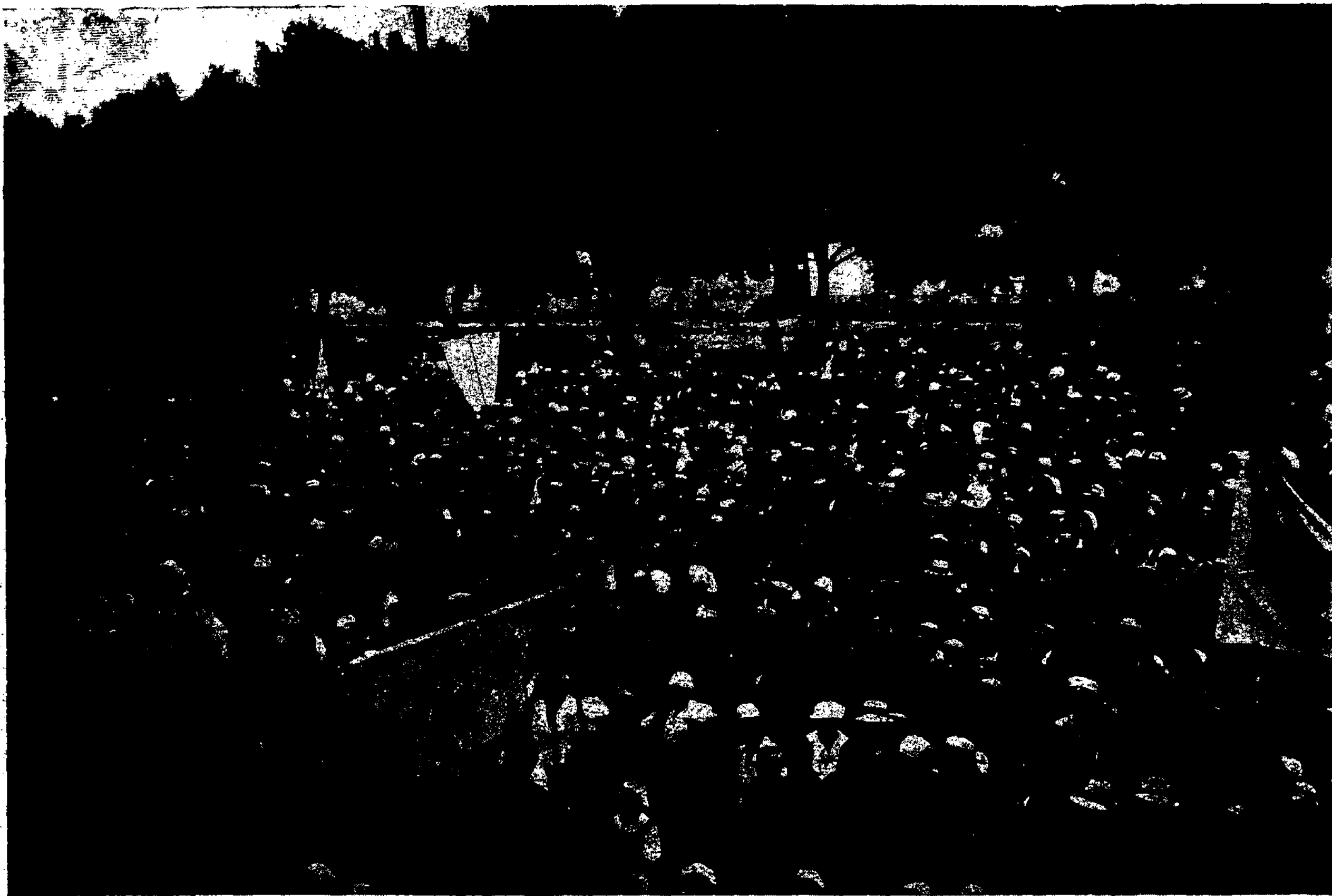
4. d. Vyr. Št. raštininkų k-pa buvo suruošusi šokių vakarą, su vaidinimu. Vaidinimas nusisekė, pa-tebėtas nepunktualumas išsiskirstant tas sukėlė daug nemalonumų

Užsiėmimai. Nuo rugsėjo m. 22. d. Jonavos — Ukmergės rajone buvo daromi užsiėmimai su vyresniais kariuomenės viršininkais. Užsiėmimuose dalyvavo visi pulkų ir divizijų vadai su savo štabais. Užsiėmimai tęsėsi 7 dienas.

Šiaulių Jgula: 8. pėst. K. K. V. pulkas. Š. m. „Kario“ 39 (383) Nr. patalpintam straipsny „Šiaulių Jgula“ vyr. puskarininkis Jagminas tarp kitko rašo: „Mes gi nepadarome nė vakarų; jei ne spektaklių — vakarų, tai nors šokių vakarėlių“. Šis jo pareiškimas yra neteisingas: tik šio rugsėjo mėnesį buvo surengta 3 šokių vakarėliai, būtent: 4, 11. ir 18. d. d.

Minėto straipsnio autorius negalėjo apie šiuos vakarus nežinoti, nes jis pats juose dalyvavo.

Buęs vakarėliuose.

Šalin lenkus iš Vilniaus! Man festacija Kaune dėl Vilniaus atvadavimo.

5. d. klubo valdyba suruošė šokių vakarą. Orižė 2. pėst. p. orkestras. Vakaras ir tvarka buvo gera.

Iš viso atsilankė: karių 91, panelių 100, piliečių 16. Buvo pelno, kuris skiriamas labai reikalingiems klubo reikalams.

11. ir 12. d. 2. pėst. pulko muzikantų k-dos buvo suruoštas šokių vakaras.

Pastebėta, kad kinematografo lankytojų skaičius didėja, o šokių vakarų tvarka gerėja. *Putinėlis.*

Saudymas. Š. m. rugpiūčio m. 23. d. šaudė visų Tiekimų V-bai priklausančių dalių karininkai ir kareiviai paliai Jėšės upės. 28. d. įvyko vėl kalbamų dalių Eigulių šaudyklėje šaudymai.

Kareiviai, kurie dar civiliai būdami, buvo šauliai — šaudė gerai, o tie, kuriems teko tik kelintas kartas šaudyti — nepatenkinamai.

Po paskutiniojo šaudymo buvo manoma visiems viršiloms ir puskarininkiams, priešaky su vadais, nusitraukti. Tą dieną dėl aplinkybių tas neįvyko ir buvo atidėtas sekančiam dienai.

29. d. prieš transporto r-nę nusitraukėme su savo vadais. *P-lis*

Š. m. rugsėjo mėn. 11. d., be ne trečias iš eilės buvo surengtas pulko karių skaitykloje viešas šokių vakaras. Šį kartą vakarėlis buvo surengtas pastangomis pulko štabo raštinininkų. Už tvarką vakarėlio atsakomybę nešė štabo viršila K. G., išvidinę tvarką palaikė, kaip ir visuomet, dežuruojantis Jguloje karininkas.

Vakarėly geros tvarkos irgi nebuvo; labai netvarkingai kai kurie užsilaukė šokių metu: vieni diriguoja, kiti trukdo, tas darė blogo įspūdžio ne tik svečiams bet ir saviems. To ateity reikėtų vengti.

Šiaip bendrai imant reikia pasakyti, kad pašalinus paminėtus trūkumus, vakarėlis būtų buvęs geras, nes svečiai prie atsisveikinimo tik ir klausia, kuomet dar pulkas rengs tokį vakarą. Nežinia, kodėl pulko artistai — mėgėjai dar miega?

Vyr. puskarininkis Edv. Jagminas.

Veda žmonas. Nuo š. m. pradžios iki šiam laikui 8. p. pulke vedė 12 virštarnybinių puskarininkų; jų: 6 viršilos, 2 vyr. ir 4 jaunesni puskarininkiai.

Viršila Gruzdas.

Netinka. Tenka daug karių pastebėti, ypač rudens metu, rinkose, gatvėse einančius ir obuolius ir

kitus vaisius valgančius. Tokiose vietose kareiviams netinka taip daryti, nes praeiviai stebisi, manydami, kad kareiviai savo amžy nėra vaisių matę, kad net eidami gatvėse valgo.
Putinėlis.

Atitaisyti klaidas. Karo Muziejaus sodno iškabose yra įsibrovusių klaidų.

Tas klaidas reikia tuoj ištaisyti, nes nedaro garbės tautos šventovei—Karo Muziejui. Viešas iškasbas reikia duoti apžiūrėti kalbos mokovui, kad būtų taisyklinga lietuvių kalba parašytos.
Ps.

Grįžo lakūnai. Rugsėjo m. 22. d. grįžo į Kauną pabėgę iš lenkų nelaisvės mūsų lakūnai: ltn. Miltakis ir žvalgas Eidrikis.

Atskrido čekų lakūnas. Rugsėjo m. 25. d. atskrido į Kauną vienas žymus čekų lakūnas Hilšikas su mechaniku. Rugs. 27. d. jiedu išskrido į Rygą. Mūsų aviacijos karininkai svečiams pagerbti suruošė pietus.

Užsieniai.

— **Policijos konferencija.** Rugsėjo m. 27. d. — spalio m. 2. d. Berlyne įvyko tarptautinis policijos kongresas, kuriame dalyvavo atstovai 30 valstybių. Tarp kitų kongrese dalyvavo ir Lietuvos policija.

— **Lenkų kabinetas nugriuvo.** Rugsėjo mėn. 30. dieną vėl atsistatydino lenkų ministrų kabinetas. Prezidentas pavedė naują ministrų kabinetą sudaryti Pilsudskiiui. Pilsudskis be pirmininko vietos paims dar ir karo ministerio portfelį.

— **Dancigas nepatenkintas.** Dancigo spauda nepatenkinta Tautų Sąjungos sprendimais Dancigo reikalais. Tautų Sąjunga iškėlė klausimą, kad Dancigas sumokėtų 117.300.000 aukso markių už buvusį Vokietijos ir Prūsų valstybės turta, 3.800.000 aukso markių, kaip dalį prieškarinių Vokietijos skolų ir 228.000 svarų sterlingų Anglijai ir 4.000.000 aukso frankų Prancūzijai Santarvės okupacijos išlaidoms padengti. Pastarosios išlaidos turėtų būti išmokėtos per keturius metus. O Dancigui ir be tų skolų su pinigais striuka.

— **Prancūzai perka auksą ir sidabrą.** Nuo rugsėjo m. 27. d. Prancūzijos valstybės bankas, frankui sustiprinti, pradėjo supirkinėti auksą ir sidabrą. Prieš karą Prancūzijoje apyvartoj buvo 5 milijardai aukso frankų. Spėjama, kad pastaruoju laiku krašte dar yra likę vienas milijardas frankų.

Karo kronika.

— **Statosi naujų laivų.** Sovietų vyriausybė nutarė pastatyti Leningrado dirbtuvėse 15 naikintųjų ir 10 nardomųjų laivų.

— **Lenkai turi 3 lėktuvų dirbtuves:** Bialoj Podlaskoj, Liubline ir Pasen-Lavikoj. Lodziuj įrengta lakstykla (aerodromas) iš 75 margų žemės. Taip pat įrengta ir Kattovice.

— **Latviai pasistatė Prancūzijoje laivų.** Spalio mėn. 1. d. latviai priėmė naują minų tralerį „Viesturs“. Taip pat priėmė ir kitą tralerį „Imantą“. Spalio mėn. pradžioj bus nuleistas į vandenį paskutinis latvių nardomasis laivas „Spidola“.

— **Draudžia dėvėti civiliais rūbais.** Vyriausias prancūzų kariuomenės Reine vadas uždraudė toj srityj stovinčios kariuom. kariams dėvėti civiliais rūbais.

Sporto kronika.

Lietuva.

Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybės 1926. m. Pirmenybės tęsėsi 4 dienas, rugpiūčio mėn. 22—23. ir rugsėjo mėn. 25—26. d. Šių rungtynių laike yra pasiekti silpni, dėl lietaus ir blogo oro, vaisiai. Pirmenybėse aktyvių grupė yra tik vienas rekordas — penkikovoj. Juniorų ir moterų grupėse yra keleta. Pirmenybėse dalyvavo daug sportininkų iš Klaipėdos ir provincijos.

Klaipėdos krašto futbolo pirmenybės laimėjo „KSS“, vietos lietuvių ir karių sporto organizacija. Tai pirmas atsitikimas, kada lietuviai Klaipėdoj laimėjo pirmą vietą. Antrą vietą vokiečių Freya ir trečią vietą Spielvereinigungas.

Kauno nugalėtojas—Šiaulių nugalėtojas 2:0. Šiauliuose įvyko pusiau finalo rungtynės Lietuvos futbolo pirmenybėms 1926. m. tarp Kauno nugalėtojo „Kovo“ ir Šiaulių „LFLS“.

Kaip ir buvo laukiama, laimėjo kauniškiai, bet nedideliu rezultatu. Kovas šį kartą labai blogai žaidė, gi LFLS labai gerai.

Lietuvos futbolo pirmenybės 1926. m. Sekmadienį, spalio mėn 10. d. Kaune, LFLS stadione įvyks finalo rungtynės Lietuvos futbolo pirmenybėms laimėti tarp Kauno „Kovo“ ir Klaipėdos „KSS“.

Klaipėdos „KSS“ yra tvirtas futbolo vienetas Klaipėdoj ir š. m. draugiškose rungtynėse Kaune nugalėjo Kovą 2:1.

„KSS“ daugumą sudaro 7. p. p. kariai.
ŽAK „B“ grupės nugalėtojas. ŽAK antrus metus laimi „B“ grupės pirmenybes ir sekančiais metais žais „A“ grupėj.

15 metų nuo pirmų lengvosios atletikos ir futbolo rungtynių Kaune sukako š. m. rugsėjo mėnesio 18 dieną. 1911. m. Kaune įvyko pirmos viešos futbolo ir lengvosios atletikos rungtynės.

Iš tų veteranų, kurie tada žaidė ir bėgiojo dar tebėra Kaune: majoras Petrauskas (Kauno gelž. stoties komendantas), Kieliauskas (Kovo klubo buv. pirmininkas), Gulmanas (LDS valdybos narys), Gotkevičius (KSK narys) ir kiti.

Pasirodo, kad šie asmenys ir dabar dar sportą myli ir juo rūpinasi.

Karo Mokslo Valdybos šių metų leidiniai.

1. *Ritm. M. v. Richthofen.* Raudonasai karo lakūnas. Vertė vyr. leit. Pyragius. Kariams 3 lt. 50 ct., civiliams 4 lt.

2. *Karolis Dineika.* Lietuvos karžygys Antanas Juozapavičius. Kariams 1 lt. 20 ct., civiliams 1 lt. 50 ct.

3. *Gen. št. generolas Radus-Zenkavičius.* Kaip mažas dalis rengti kautynėms. 2 lt.

4. *J. Jungmeisteris.* Fechtavimas espadronais. Kariams 6 lt., civiliams 8 lt.

5. *Karolis Dineika.* Vilniaus ripka. Kariams 2 lt., civiliams 3 lt.

6. *Pulkin. B. Štencelis.* Šaudybos vadovėlis. I. dalis. Šaudymo teorija. Kariams 8 lt., civiliams 10 lt.

Prašant atsiųsti paštu, reikia pridėti 50 cnt. kiekvienam leidiniui.

Kariai gauna pigesne kaina leidinius tik Karo Mokslo Valdyboje.

Kaunas, Gedimino gt. 34.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius pulk. ltn. Burokas.

Valstybės Spaustuvė Kaune, Kauno Duonelaičio ir Gedimino g.